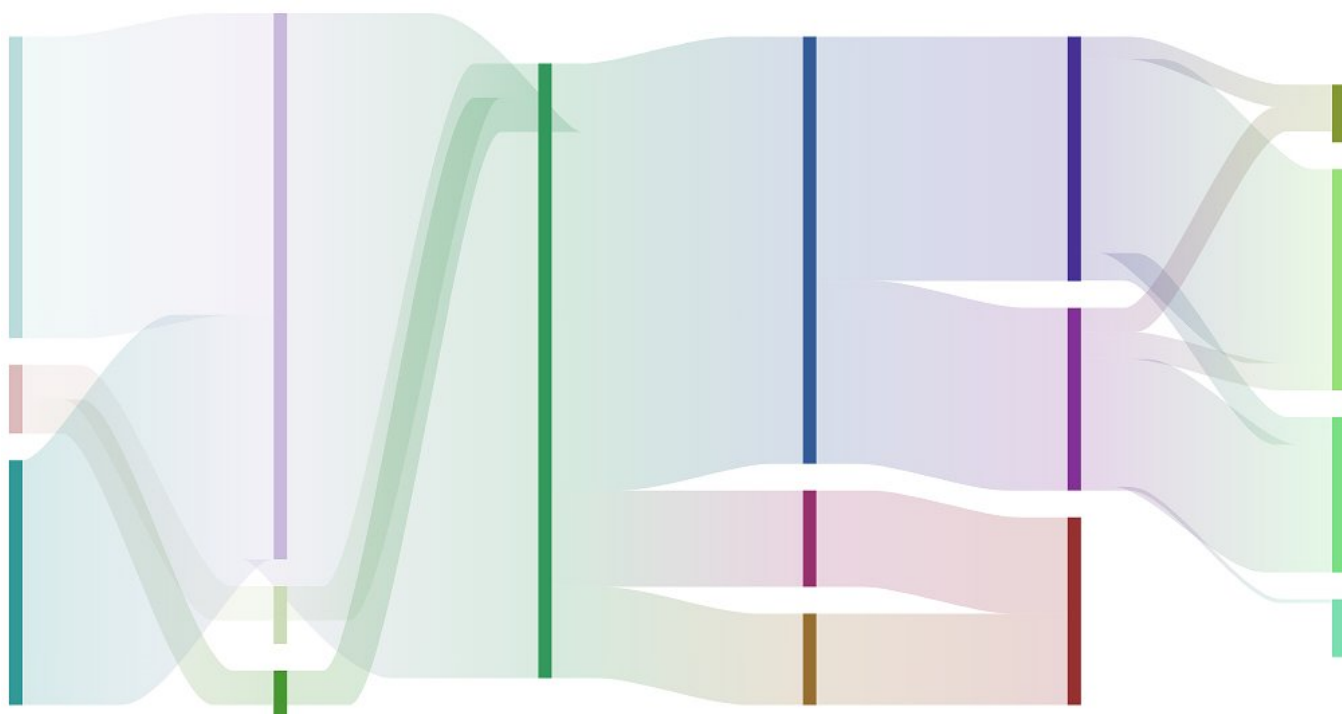

Tokovi okroglega lesa v Sloveniji v letu 2024

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 18.11.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0051>)

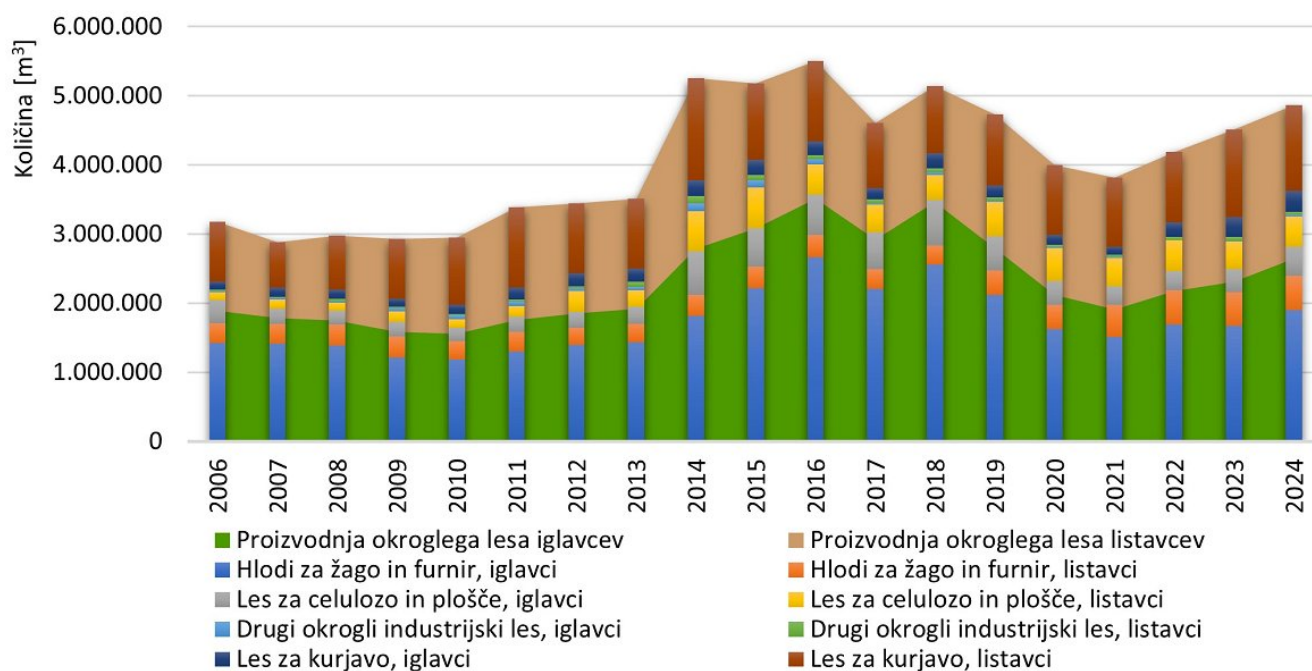

Analize tokov okroglega lesa so ključno orodje za spremljanje in razumevanje stanja gozdno-lesnega sektorja v državi ter so pomemben vir informacij pri oblikovanju sektorskih politik. Na Gozdarskem inštitutu Slovenije smo leta 2006 zasnovali celovit sistem spremljanja tokov okroglega lesa, ki že skoraj dve desetletji omogoča enotno in primerljivo pripravo snovnih bilanc. V prispevku prikazujemo značilnosti proizvodnje, zunanje trgovine in porabe okroglega lesa v letu 2024. Na voljo je tudi obsežnejša različica prispevka v obliki kazalnika z naslovom »Tokovi okroglega lesa v Sloveniji«, ki je prav tako objavljena na spletnem sistemu WCM/InfoGozd.

Metodologija spremljanja snovnih tokov gozdnih lesnih sortimentov (v nadaljevanju GLS) je bila do sedaj predstavljena v več virih (npr. Krajnc in Piškur, 2006; Piškur, 2010; Piškur, 2012; Ščap in Krajnc, 2021; Ščap, 2022), zato se v prispevku osredotočamo na rezultate analiz ter podajamo strokovno oceno kazalnika »Tokovi okroglega lesa v Sloveniji«, ki poleg drugih kazalnikov nakazuje stanje gozdno-lesnega sektorja v državi.

Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov v letu 2024

V letu 2024 je obseg proizvodnje GLS znašal 4,869 milijona m³, kar je 8 % več v primerjavi z letom 2023. Eden izmed glavnih razlogov za povečanje proizvodnje GLS v letu 2024 v primerjavi z letom prej je za 15 % večji obseg sanitarnega poseka (2,091 milijona m³ oz. 45 % celotnega poseka po izdanih in prevzetih odločbah). V letu 2024 je bilo največ sanitarnega poseka zaradi vetra (42 %) in podlubnikov (35 %). Poleg tega se je nadaljevala sanacijska sečnja vetrolomov iz julija 2023. Proizvodnja GLS iglavcev je v letu 2024 znašala 2,645 milijona m³ in se je povečala za 15 % v primerjavi z letom 2023. Proizvodnja GLS listavcev se od leta 2020 naprej povečuje, v letu 2024 je znašala 2,225 milijona m³ (+1 % v primerjavi z letom 2023). V strukturi proizvodnje GLS iglavcev z 72 % prevladuje skupina hlodi za žago in furnir, pri GLS listavcev pa s 56 % prevladuje skupina les za kurjavo. Glede na lastništvo gozdov, s 75 % prevladuje proizvodnja GLS iz zasebnih gozdov in gozdov v lasti lokalnih skupnosti, ki je v letu 2024 znašala 3,642 milijona m³. V zasebnih gozdovih s 50 % prevladuje proizvodnja hlodov za žago in furnir, z 39 % sledi proizvodnja lesa za kurjavo. V državnih gozdovih pa z 48 % prevladuje proizvodnja hlodov za žago in furnir, z 42 % sledi proizvodnja lesa za celulozo in plošče.

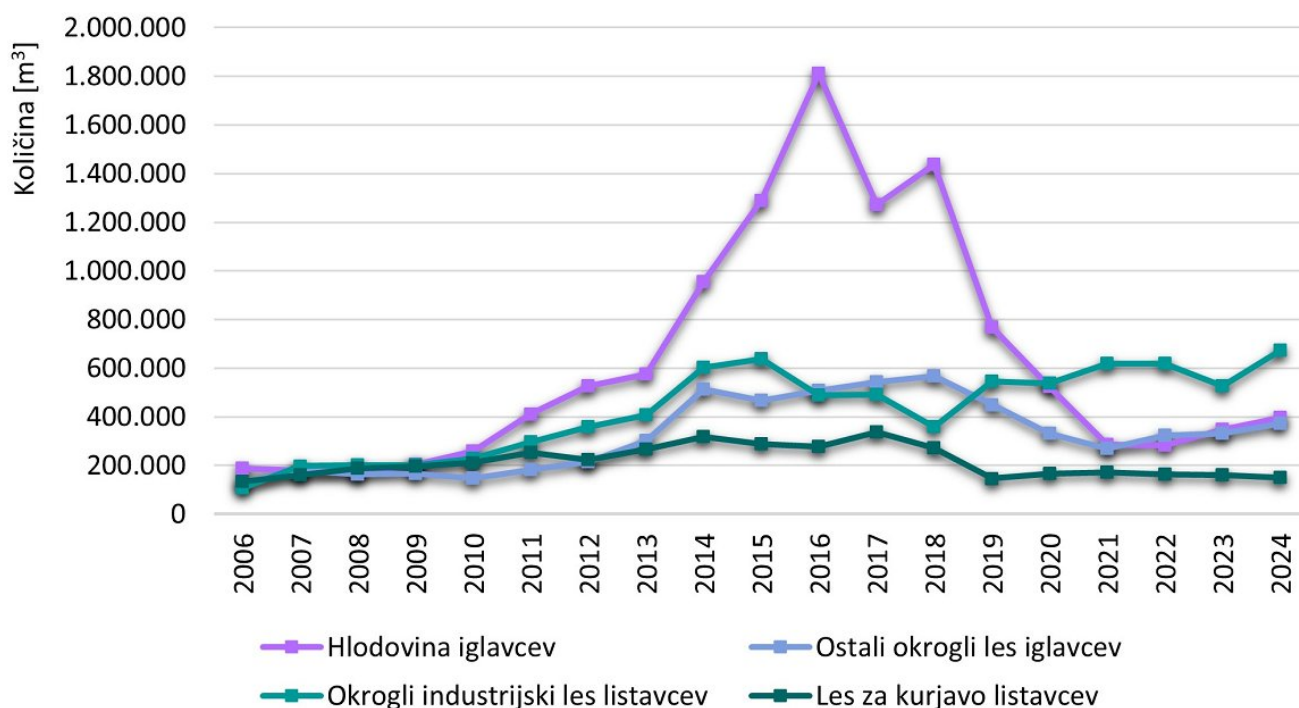

Slika 1: Struktura proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji v obdobju 2006–2024 (vir: GIS)

Zunanja trgovina z gozdnimi lesnimi sortimenti v letu 2024

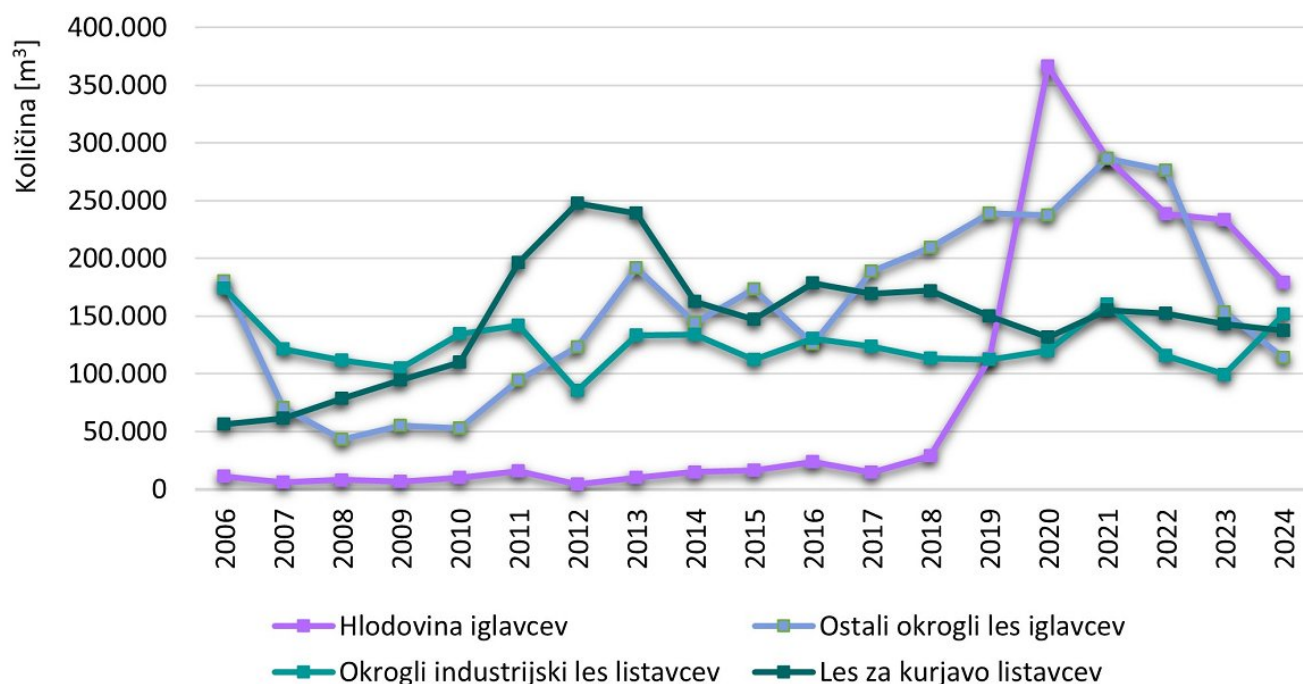
V letu 2024 je izvoz GLS znašal 1,592 milijona m³, kar je 16 % več v primerjavi z letom 2023. Izvoz se je povečal pri vseh skupinah okroglega lesa, z izjemo lesa za kurjavo. V strukturi izvoza okroglega lesa je v letu 2024 z 42 % prevladoval industrijski les listavcev, s prevladujočim deležem lesa bukve vseh dimenzij. Izvoz te skupine je znašal 674.000 m³ in je bil rekorden. Največ industrijskega lesa listavcev (59 %) smo v letu 2024 izvozili v Italijo. V zadnjih dveh letih (2023, 2024) se je zopet povečal izvoz hlodovine iglavcev; v letu 2024 je znašal 397.000 m³, kar je 14 % več kot v letu 2023 in 40 % več kot v letu 2022. Kar 84 % količin hlodovine iglavcev smo v letu 2024 izvozili v sosednjo Avstrijo. V letu

2024 se je povečal tudi izvoz celuloznega in drugega tehničnega lesa iglavcev in bil največji v zadnjih petih letih. Po letu 2020 je bilo v 2024 ponovno največ izvoza okroglega lesa v Avstrijo, in sicer 691.000 m³ (+50 % glede na 2023). Po količini s 629.000 m³ sledi izvoz v Italijo, ki se je povečal za 16 % v primerjavi z letom 2023. V izvozu v Italijo s 64 % prevladuje industrijski les listavcev, predvsem bukov les vseh dimenzij. Na tretjem mestu držav uvoznic okroglega lesa iz Slovenije je Hrvaška, kamor smo v letu 2024 zmanjšali izvoz za 47 % v primerjavi z letom 2023. Na Hrvaško smo izvozili največ industrijskega lesa listavcev in lesa za kurjavo (oboje s 37 %). Četrta zaporedna država, kamor smo v 2024 največ izvažali okrogli les, je Kitajska, s količinami v obsegu 89.000 m³ (+32 % v primerjavi z 2023). V izvozu na Kitajsko z 61 % prevladuje hrastov industrijski les.

Slika 2: Izvoz gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji v obdobju 2006–2024 (vir: SURS, preračuni GIS)

Po letu 2021 uvoz okroglega lesa upada, v letu 2024 je bil za 8 % manjši v primerjavi z letom 2023 in je znašal 582.000 m³. Pri tem se je najbolj zmanjšal uvoz industrijskega lesa iglavcev. V strukturi uvoza okroglega lesa v letu 2024 z 31 % prevladuje skupina hlodi za žago in furnir iglavcev, s 26 % sledi industrijski les listavcev. V letu 2024 smo skupaj uvozili 179.000 m³ hlodovine iglavcev, od tega 59 % iz Italije. Industrijskega lesa listavcev pa smo največ (78 %) uvozili iz Hrvaške. Uvoz vseh skupin okroglega lesa se je v letu 2024 zmanjšal v primerjavi z letom 2023, izjema je le industrijski les listavcev, katerega uvoz se je povečal za dobro polovico. Pri tem se je najbolj povečal uvoz industrijskega lesa hrasta, in sicer kar za 84 % in je v letu 2024 znašal 86.000 m³. V letu 2024 smo za razliko od leta 2023 in 2022 ter enako kot v letu 2021, največ okroglega lesa uvozili iz Hrvaške, in sicer 203.000 m³, kar je 45 % več kot leta 2023. Pri tem z 58 % prevladuje uvoz industrijskega lesa listavcev z več kot polovičnim deležem hrastovega lesa. Sledi uvoz iz Italije, od koder smo v letu 2024 največ (68 %) uvozili hlodov za žago in furnir iglavcev. Po letu 2022 se izrazito zmanjšuje uvoz okroglega lesa iz Avstrije, v letu 2024 je le-ta znašal 92.000 m³, kar je 27 % manj kot leta 2023 in 66 % manj v primerjavi z letom 2022. Avstrija sicer ostaja na tretjem mestu držav uvoznic okroglega lesa v Slovenijo, od koder smo v letu 2024 največ uvozili celuloznega in brusnega lesa iglavcev. Avstriji sledi Bosna in Hercegovina, od koder izrazito prevladuje uvoz lesa za kurjavo listavcev.

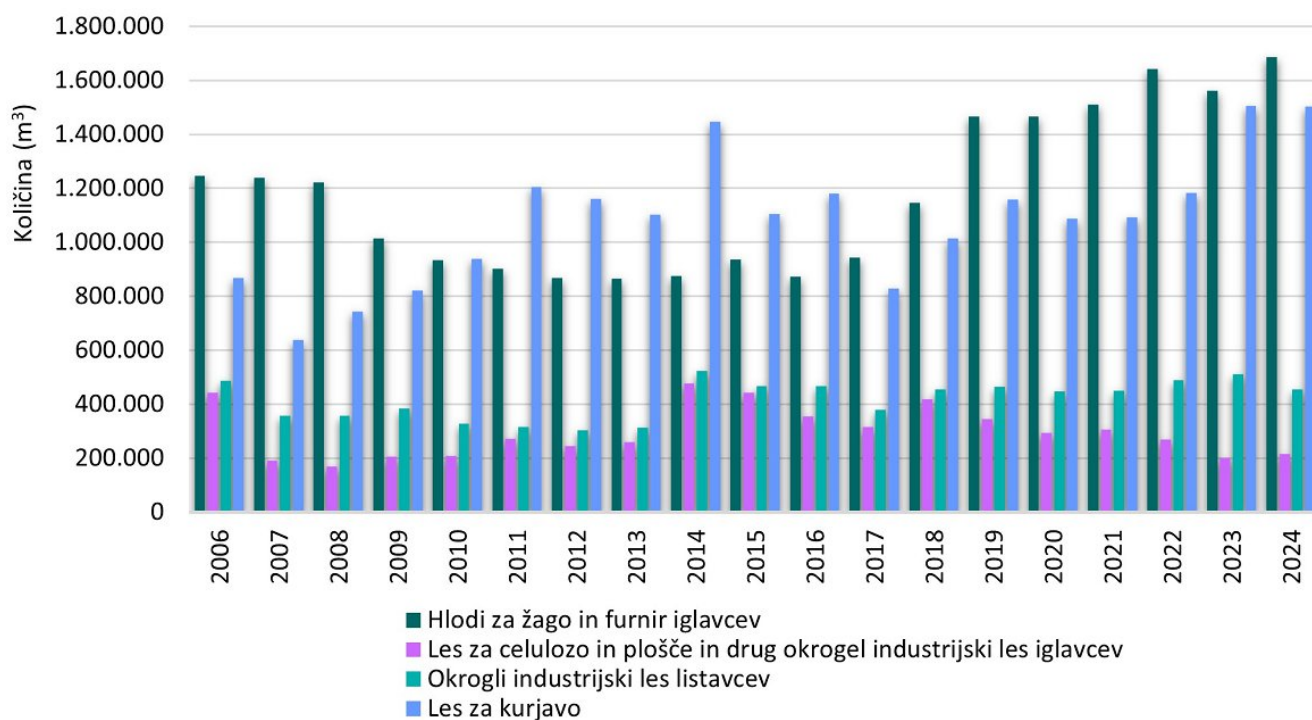

Slika 3: Uvoz gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji v obdobju 2006–2024 (vir: SURS, preračuni GLS)

Pri bilanci zunanje trgovine GLS že zadnjih 20 let beležimo zunanjetrgovinski presežek, ki je v obdobju obsežnih naravnih motenj in gradacij podlubnikov (2014–2018) dosegal rekordne vrednosti in sicer od 1,930 milijona m³ do 2,625 milijona m³. V letu 2024 je zunanjetrgovinski presežek GLS znašal 1,010 milijona m³, od tega je bilo 0,523 milijona m³ zunanjetrgovinskega presežka pri GLS listavcev namenjenih za industrijsko predelavo. Zunanjetrgovinski presežek kaže na večjo proizvodnjo od porabe.

Poraba gozdnih lesnih sortimentov v letu 2024

Bilančna poraba GLS je v letu 2024 znašala 3,859 milijona m³, kar je 2 % več v primerjavi z letom 2023 in 11 % več v primerjavi s povprečno letno porabo obdobja 2019–2023. Pri tem je poraba GLS za industrijsko predelavo znašala 2,356 milijona m³ (61 % skupne porabe), ostalo se je porabilo za domače potrebe, predvsem za ogrevanje gospodinjstev. V skupni porabi GLS, iglavci predstavljajo 56-odstotni delež, medtem ko je njihov delež pri porabi GLS za industrijsko predelavo večji in znaša 81 %. Največ okroglega lesa so v letu 2024 predelala podjetja v industriji žaganega lesa in furnirja in sicer 1,95 milijona m³, od tega je z 86 % prevladovala predelava iglavcev. Pri porabi hlodov iglavcev je z 89 % prevladovala poraba slovenskega lesa, kar je najvišji delež po letu 2019. Z 0,40 milijona m³ porabe GLS v 2024 sledijo industrije lesnih kompozitov, mehanske celuloze in kemikalij, pri katerih so listavci predstavljali 52 %. Velik porabnik okroglega lesa so gospodinjstva, ki so v letu 2024 porabila 1,35 milijona m³ lesa za kurjavo letno, ki vključuje tudi lesne sekance pridobljene v gozdu. Od tega z 82 % prevladuje les listavcev.

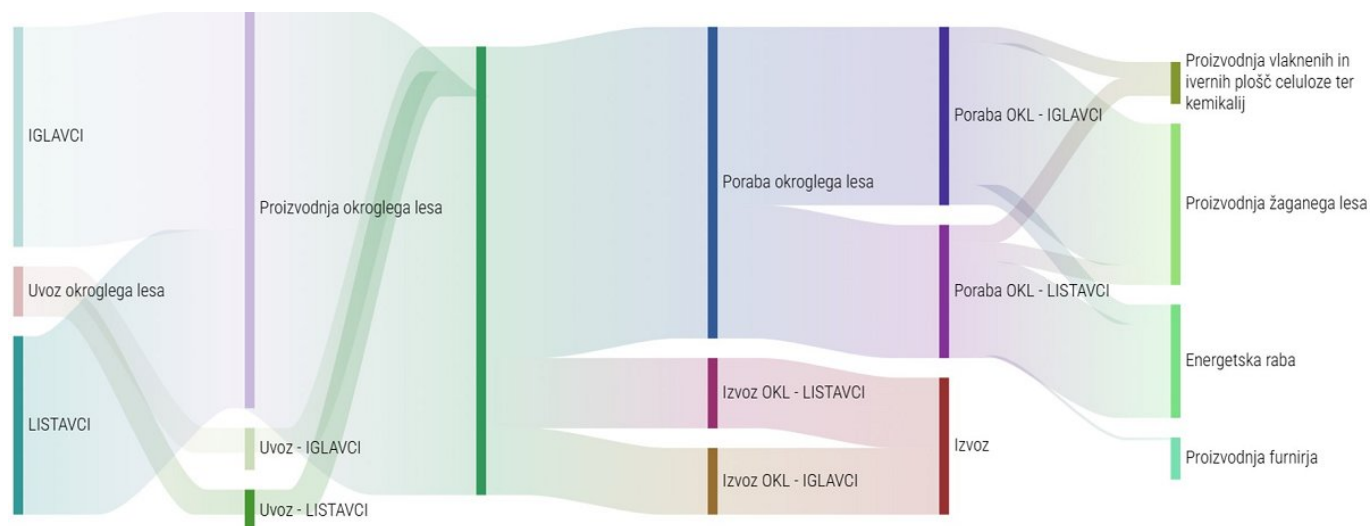

Slika 4: Bilančna poraba gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji v obdobju 2006–2024 (vir: GIS)

Ocena kazalnika Tokovi okroglega lesa v Sloveniji v letu 2024

Obseg proizvodnje GLS je še vedno premajhen glede na razpoložljive količine okroglega lesa v slovenskih gozdovih, predvsem to velja za zasebne gozdove. Ocenjen delež izvoza GLS za predelavo v industriji glede na proizvodnjo se je v obdobju 2016–2023 počasi zmanjševal (iz 66 % na 39 %), a se je v letu 2024 zopet povečal, na 42 %. Za primerjavo, v obdobju 2002–2010 je ta delež znašal povprečno 19 %. Vrednost koeficienta, ki primerja predelavo in proizvodnjo GLS za predelavo v industriji, se je od leta 2016 do 2021 povečevala, v 2021 dosegla rekord (0,84), po tem letu pa se zmanjšuje (v 2023 na 0,77 in v 2024 na 0,71). Za primerjavo, povprečna vrednost koeficienta ostalih evropskih držav je v letu 2023 znašala 1,05, kar kaže na večjo porabo od proizvodnje GLS. Leto 2024 je bilo težko leto tudi za slovensko industrijo, ki porablja okrogli les za proizvodnjo lesenih izdelkov. Zaostrovanje davčnih obremenitev, povečevanje stroškov električne energije za večje porabnike, negotove razmere v mednarodnem okolju ter pomanjkanje usposobljenega kadra so eni od ključnih razlogov za težave s poslovanjem lesnopredelovalnih podjetij v letu 2024.

Več informacij o tokovih okroglega lesa v Sloveniji je prosto dostopnih s klikom na povezavo:
<https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/kazalniki/podatki/2021090721292844/tokovi-okroglega-lesa/>

Slika 5: Tokovi okroglega lesa v Sloveniji (podatki so prikazani v neto kubičnih metrih brez skorje)

Zahvala

Prispevek je nastal v okviru Programske skupine Gozdno-lesna veriga in podnebne spremembe: prehod v krožno biogospodarstvo (P4-0430), ki jo financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS ter v okviru javne gozdarske službe (JGS), ki jo financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Viri

Gozdarski inštitut Slovenije, 2025a. Struktura proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov za leto 2024, interna podatkovna baza.

Gozdarski inštitut Slovenije, 2025b. Struktura nabave okroglega lesa, obseg proizvodnje lesnih proizvodov in obseg porabe lesnih sekancev ter lesnih ostankov lesnopredelovalnih podjetij v letu 2024, 2025 in 2026, interna podatkovna baza.

Krajnc, N., Piškur, M. 2006. Tokovi okroglega lesa in lesnih ostankov v Sloveniji = Roundwood and wood waste flow analysis for Slovenia. Zbornik gozdarstva in lesarstva, št. 80, 31–54.

Piškur, M. 2010. Proizvodnja, izvoz in uvoz okroglega lesa = Roundwood production, export and import. Gozdarski vestnik, letn. 68, št. 9, 442–445.

Piškur, M. 2012. Poraba industrijskega okroglega lesa v Sloveniji = Industrial roundwood consumption in Slovenia. Gozdarski vestnik, letn. 70, št. 4, 179–182.

Statistični urad RS, 2025a. Izvoz in uvoz blaga po šifrah Kombinirane nomenklature, podatkovna zbirka Si-Stat. <https://pxweb.stat.si/sistat/sl/Podrocja/Index/141/trgovina-in-storitve> (dne 7. 11. 2025)

Statistični urad RS, 2025b. Poraba energije in goriv v gospodinjstvih, podatkovna zbirka Si-Stat. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/H031S.px> (dne 10. 10. 2025)

Ščap, Š., Krajnc, N. 2021. Tokovi okroglega lesa v Sloveniji. Gozdarski vestnik, 79, 7/8: 251–258.

Ščap, Š. 2022. Tokovi okroglega lesa. V: TRIPLAT, Matevž (ur.). Kazalniki gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica: 48–59 s. DOI: 10.20315/SFS.183.